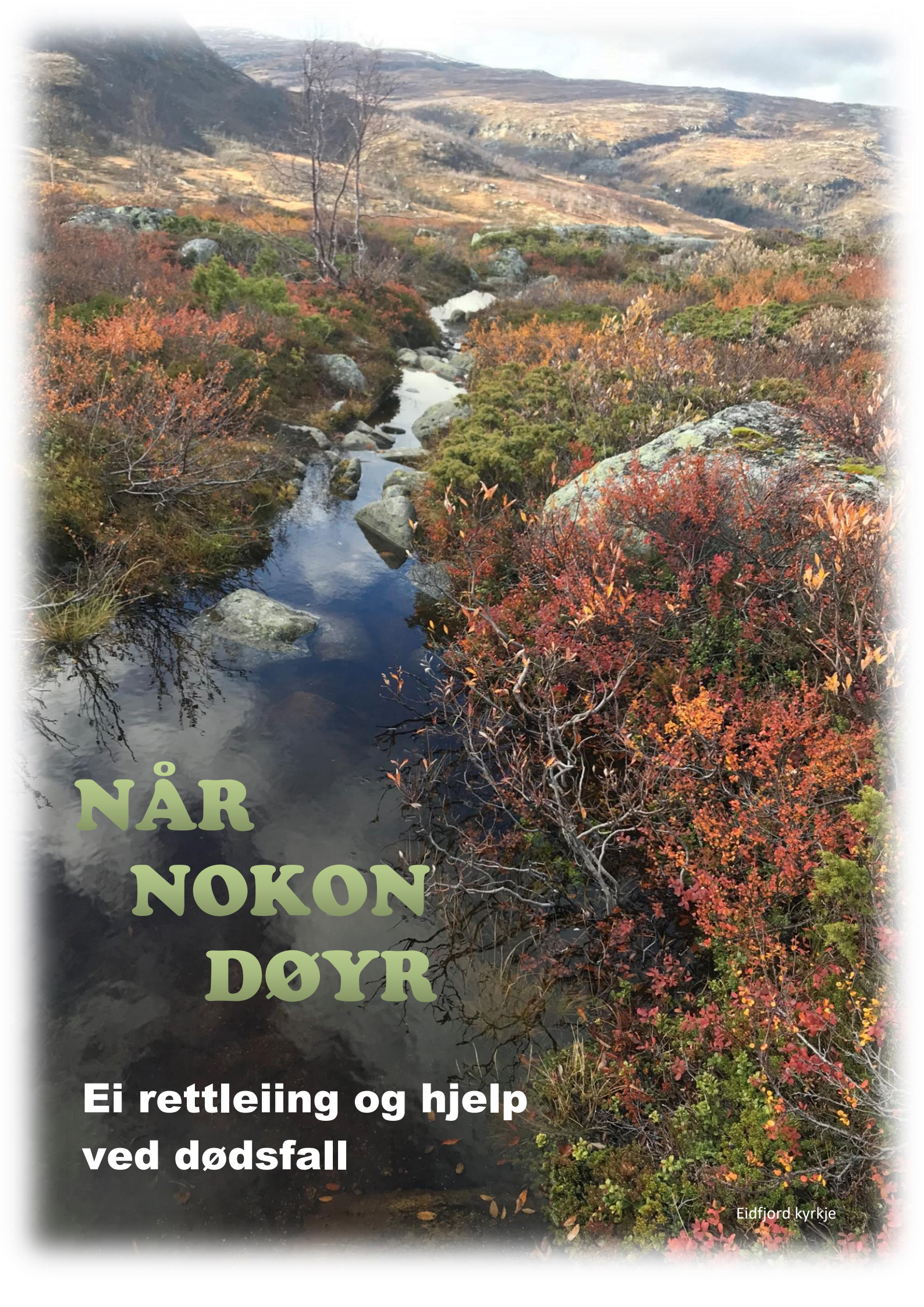

NÅR NOKON DØYR

**Ei rettleiing og hjelp
ved dødsfall**

Eidfjord kyrkje

Når nokon døy

Nokre gongar i livet kan me oppleva det vonde å mista ein eller ei av våre aller næraste. Då er det ikkje alltid like enkelt å vita kva me skal gjera av praktiske gjeremål.

Kva skal gjerast? Kven skal me ta kontakt med?
Kor kan me få hjelpa me treng?

Denne faldaren er meint å vera ei hjelp til deg som treng rettleiing ved dødsfall i familien. Her finn du mellom anna ei liste over nyttige telefonnummer, ei praktisk rettleiing for kva de må gjera, salmeforslag til gravferda og nokre ord om det å vera i sorg.

Gravferd utanom Den norske kyrkja.

Ein kan ha gravferd utan kyrkja si deltaking. Kyrkjeleg fellesråd har ansvar for kyrkjegardane og ivaretek desse for alle trussamfunn. Ynskjer de seremoni ein annan stad enn kyrkja kan de som pårørande ordne dette sjølv. Seremonien kan gå føre seg i anna lokale i bygda. Ta kontakt med kommunen dersom dette er aktuelt.

Eidfjord, jan 2023

Med venleg helsing

Eidfjord kyrkje

Praktisk rettleiing

Kven skal ein kontakta?

Lege. Det er han som skal stadfesta dødsfallet. Innan to døger sender legen melding til lensmannen.

Presten må kontaktast for avtale om dag og tid for gravferda. Det må også gjerast avtale om ein samtale med presten der ein førebur gravferda. Presten varslar kyrkjetenar, kyrkjeverje og organist. Eidfjord deler organist med Odda, og han har sine faste arbeidsdagar hjå oss tysdag og torsdag. Desse dagane vert derfor dei normale gravferdsdagane i Eidfjord. Dersom familien ønsker gravferd ein annan dag, må dei sjølve koste utgifter til vikar. Satsen for dette er kr. 2.500,-

Hordaland Tingrett skal alltid kontaktast. Dei fører protokoll over alle dødsfall og skal ha opplysningar mellom anna om slekt og næraste pårørande.

Gravfersbyrå kan kontaktast for hjelp med ulike sider av gravferda.

NAV får melding om dødsfallet frå Hordaland tingrett, men de må sjølve ta kontakt med NAV for å søke om gravferdsstønad. Søknadskjema finn de også på www.nav.no. Fristen for å søke om gravferdsstønad er seinast 6 månadar etter dødsfallet.

For personar under 18 år vert ein stor del av utgiftene dekkja, medan for vaksne er stønaden behovsprøvd.

Båretransport over lengre avstandar kan gje rett til stønad.

Praktiske gjeremål

Stell av den døde

De kan gje heile ansvaret for stell til andre, eller de kan få hjelp til å gjere det de ønsker sjølve.

Som pårørande veljer de korleis de ynskjer å gjera dette.

Transport til bårerom

Når båra med den døde må transporterast ei strekning på over 20 kilometer, blir naudsynte utgifter til transport til kyrkjegard dekkja. Nav kan gjere unntak frå 20 km regelen dersom det er langt til næraste gravferdsbyrå og i enkelte andre høve. Sjå www.nav.no

Syning og bæreandakt

Når det er ynskje om syning, går den føre seg i bårerommet eller i kyrkja. Presten kan ta del, men dei pårørande kan også låne nøkkel og ha syning på eiga hand.

Bæreandakt kan ein ha i kyrkja (t.d. i tilknytning til syning), på institusjon eller i heimen.

Dødsannonse

Gravferdsbyrå kan hjelpe med dette.

Trykking av salmar

Salmehefte kan de få trykt hjå gravferdsbyrå eller trykkeri, eller ein kan lage og kopiere sjølve. Salmebok kan nyttast. Det er fint om nokon i familien, til dømes nokre av borna, deler ut salmehefter ved inngangen før gravferda.

Gravferd frå Eidfjord kyrkje

Organisten kan kontaktast dersom ein ynskjer preludering (speling rett før gravferda) eller har særskilde ynskje om musikk som skal framførast i gravferda.

Pynting av kyrkja, båretjos og berarar

Pårørande kan pynta i kyrkja sjøve, eller få hjelp av blomeforretning eller gravferdsbyrå. Kyrkjetenaren kan også hjelpe til. Pyntinga startar til vanleg ca. 2 timar før gravferda tek til. Kyrkja har ljós og vasar.

Dei pårørande vel ein som tenner båretjosa og nokre som kan dela ut blomar og kransar før me går ut av kyrkja. Det må også veljast 6 personar til å bera kista.

Ute ved grava

Etter jordpåkastinga ute ved grava vert det senking av kista. To av bærarane tek bort planane kista står på, og dei fire andre bærarane senker kista ved hjelp av tau.

Minnesamvær

Etter ei gravferd kan det gjera godt å samlast. Minnesamværet kan vera berre for dei næraste, eller vera ope for alle. Kyrkjelydssalen kan nyttast.

Om familien ynskjer det kan kyrkjetenar setje opp ein kross med namnet til den døde, og rydda vekk visne blomar og kransar.

Gravferdsseremoni i Eidfjord kyrkje

Kyrkja si deltaking ved gravferd er ein viktig del av kyrkja si oppgåve. Også ved dette høvet ber kyrkja fram sitt vitnemål om Jesus Kristus som Herre over liv og død.

I kyrkja

Evt preludering
Kyrkjeklokkene slår
Preludium / tenning av bålreljos
Salme til innleiing
Helsing og bøn
Minneord
Kransepålegging
Skriftlesing
Salme før talen
Tale
Bøner
Fadervår
Salme etter talen
Utdeling av kransar
Bårevers
Utgang

Ved grava

Salme før jordfestinga
Jordpåkasting
Velsigning
Kista vert sett ned i grava
Salme etter jordfestinga
Kyrkjeklokkene slår 3x3 slag

Jordpåkasting

*Jordpåkasting skal ein ha ved grava.
Ved særlege høve kan presten avgjera
at jordpåkastinga kan vera inne i kyrkja.*

Bisetjing

Alt går føre seg som ved ei vanleg kistegravferd unnateke jordpåkastinga, som vert føreteke inne i kyrkja. Ein følger kista til bårebilen, og når gravferdsfølget har tatt farvel vert kista køyrt til krematoriet. Kyrkjekontoret vil gje pårørande melding når urna kjem frå krematoriet.

Familien kan vere med når urna vert sett ned i grava. Er det ynskjeleg kan ein be presten om å ta del i ein enkel seremoni. Det kan óg avtalast at kyrkjetenaren set urna ned i den grava familien ynskjer.

Salmeforslag

Her følgjer eit utvalg salmar frå salmeboka. Vel gjerne salmar de kjenner eller er glad i. Salmane kan seie noko om livet, dei treng ikkje handla om døden. I ei vanleg gravferd er det tre salmar og bærevers inne. I tillegg ein salme som vert sunge før og etter jordpåkastinga.

Til inngang og utgang speler organisten. Om de vil kan de sjølve velge kva songar det skal vere. Dette treng ikkje vere salmar.

Alltid freidig når du går	415
Blott en dag, ett øgonblick	489
Dagsens auga sluknar ut	822
Deg være ære	197
Deg å få skode er sæla å nå	482
Deilig er jorden	48
Den store, kvite flokk å sjå	267
Djupe, stille, sterke, milde	570
Eg er ein gjest i verda	889
Eg veit i himmerik ei borg	882
Ein fin liten blome i skogen eg ser	492
Fager kveldsol smiler	817
Herre, eg inderleg ynskjer	665
I himmelen, i himmelen	883
Ingen er så trygg på ferda	488
Jeg er i Herrens hender	494
Kjærlichkeit er lysets kilde	233
Lei, milde ljøs	858
Ljos over grav	198
Med Jesus vil eg fara	419
Milde Jesus, dine hender	582
Navnet Jesus blekner aldri	86
Ned i vester soli glader	823
No soli bakom blåe fjell	821
Nærmere deg, min Gud	471
Når mitt øye, trett av møyen	884
Se, solens skjønne lys og prakt	812
Sørg for meg, min Fader du	310
Så tak då mine hender	414
Velt all din veg og vande	464
Vår Gud han er så fast ei borg	108
Å, tenk når ein gong samlast skal	684
Å, ver hjå meg	818

KYRKJEGARDEN

Gravstad

Ny grav

Alle som bur i kommunen har rett til fri grav når dei døyr. Nokon vel ny grav, men det kan vere fleire alternativ.

Bruk av familiegrav

Etter 30 år kan ei grav nyttast til ny gravlegging. Det kan vere greitt å tenke gjennom om ein ønskjer å nytte opp att ei familiegrav. Sekstiårsgrensa for sletting av grav gjeld alltid frå sist gravlagd. Slik kan ein behalde ein familiegravstad gjennom generasjoner.

Feste av grav

Alle graver skal ha ein som er ansvarleg for grava, ein festar. Ved bruk av ny grav kan ein festa (reservera) ei grav ved sida av. Desse to gravene utgjer då ein gravstad. Reservering av grav kan kun skje i forbindelse med gravferda. Den første grava som blir teken i bruk i ein gravstad er fri grav. Det skal ikkje betalast festeavgift for denne i fredningsperioden som er 30 år. Den reserverte grava ved sida av må ein betale festeavgift for fortløpande, også etter den er tatt i bruk.

Gravminne

Etter 6 måneder kan det setjast opp gravminne på grava. (sjå elles §3 i vedtekter for kyrkjegardane i Eidfjord)

Bruk av eldre gravminne

Eldre gravminne er ofte unike og av svært god kvalitet. Det er mogeleg å nytte opp att gravminne som har vore i familien si eige, og soknerådet oppfordrar folk til å vurdere dette ved ny gravlegging. Framsida kan slipast ned og nye namn setjast inn eller ein kan la dei gamle namna stå og føye til nye. Ein kan også snu steinen og lage ny framside for nye navn. Slik kan same stein vise fleire generasjonar som er gravlagd i grava.

Gravlegat

Dette er ei ordning for pårørande som ønsker at grava skal bli stelt, men som ikkje har høve til å syte for det sjølve:

Festar betaler inn ein avtalt sum til eit gravstell. Den innbetalte summen, med tillegg av renter, skal dekke utgifter til planting og stell av gravstaden. Kyrkjekontoret syter for at gravstellet vert utført og gjer eit årleg trekk fra gravkontoen etter gjeldande satser for stell. Når kontoen er tom sender kyrkjevevja brev med tilbod om fornying. Det kan også gjerast avtale om stell år for år.

Ta kontakt med kyrkjevevja om dette er aktuelt.
Sjå elles §8 i vedtektene for kyrkjegardane i Eidfjord.

Sorg og sorgreaksjonar

Sorg er ein naturleg reaksjon på tap, og kan vera både vondt og vanskeleg. Sorg tek tid og krefter. Ein gløymer ikkje, men overtid vil ikkje sorga vere ein like stor del av kvardagen.

Barn kan sørga annleis enn vaksne. Barnepsykolog Raundalen, med fleire, viser til at det er viktig å vera open med barnet og fortelja kva som har hendt, og kva som skal skje fram mot gravferda. Barnet har gjerne behov for støtte og å verta høyrd på. Når den første tida er over er det fint for barnet om familielivet kan vera så vanleg som mogeleg.

Det er gjeve ut bøker om sorg både for vaksne og barn. Det er òg nettsider som kan vera til hjelp.

I tillegg til støtte frå prest i samband med gravferda, kan helsestasjon og psykiske tenester tilby støtte og oppfølgingssamtalar.

Telefonliste

Kyrkja

Eidfjord kyrkjekontor	53 66 52 51
Prest, Johannes Pettersen	91 34 08 28
Kyrkjevevje Tone Felle Nesheim	95 87 16 99
Organist Kris Ulita	53 66 52 51
Kyrkjetenar Christian Bouvain	99 22 88 73
Kyrkjekontoret i Ullensvang	53 65 09 00

Lege- og omsorgstenesta

Eidfjord legekontor	53 67 35 50
Legevakt utanom kontortid	56 52 60 03
Bygdaheimen	53 67 35 70
Krisetelefon, Kirkens SOS (døgnope)	81 53 33 00

Sosialkontoret	53 67 35 00
NAV Eidfjord Trygd	55 55 33 33
Lensmannen	53 65 15 00

Dødsannonse

Hardanger Folkeblad	53 65 06 00
Hordaland	56 53 03 00

Gravferdsbyrå / blomar

Digranes begravelsesbyrå	53 64 21 50
Vinsands gravferdsbyrå AS	56 51 11 94
Wollert Nordahl	56 52 64 47
Kinsarvik blomar	53 66 60 64

Desse gravferdsbyråa er nemnt fordi dei er i nærleiken av Eidfjord. De står sjølvstgt fritt til å velge andre dersom de ønsker det.

Eidfjord kyrkje
Lægreidsvegen 24
5783 EIDFJORD
Tlf: 53 66 52 51
E-post: post@eidfjordkyrkje.no

Informasjon om kyrkjene og kyrkjegardane
finn du også på
www.eidfjordkyrkje.no